

TRÆK AF JOHN MØLLERS LIV OG VIRKE

Af stud. mag. *Inge Kleivan*

Alle grønlandsinteresserede kender Lars Møller, den berømte bogtrykker og redaktør, men færre har hørt om hans ældste søn John, der også var en betydelig personlighed med vidtspændende interesser.

John Peter Christian Møller blev født i Godthåb den 19. november 1867. Allerede før han var konfirmeret, begyndte han at hjælpe sin far i bogtrykkeriet, og 14 år gammel kom han for alvor i lære. Egentlig havde han ikke lyst til at blive bogtrykker, han ville meget hellere have været fanger. Han fulgte imidlertid faderens ønske, men det lykkedes ham hele livet at forene de to beskæftigelser. Dette var Lars Møller meget glad for, for han havde selv i sin ungdom, da Rink opfordrede ham til at blive bogtrykker, kun med den største sorg givet afkald på det frie fangerliv. John Møller fik sin første kajak som 15-årig og havde fri en dag i ugen fra bogtrykkeriet for at drive fangst. Til gengæld var arbejdsdagene lange, fra 6 morgen til 6 aften. Som løn fik han 1 kr. 50 øre om ugen.

I 1887 blev han sendt til Danmark for at få videre uddannelse. Ombord på sejl-skibet „Ceres“ blev han hurtigt gode venner med skibsdrengene og hjalp dem i det daglige arbejde, og allerede inden skibet nåede København, havde han lært temmelig godt dansk. Det første syn af København med de høje huse og brolagte gader gjorde et stærkt indtryk på ham, men han blev endnu mere forundret over de mængder af mennesker, der myldrede omkring på gaderne.

Under opholdet i København boede han på det daværende grønlænderhjem på Kalkbrænderivej. I sin plan til indretning af grønlænderhjemmet havde Rink i 1879 som direktør for Den kongelige grønlandske Handel sat følgende mål: „Grønlænderne skulle under Opholdet paa Anstalten søge at lære saa meget af dansk Sprog og Skik, som kan give dem den for deres tilkommende Stilling fornødne Anseelse ligeoverfor deres Landsmænd og Tillige gjøre dem skikkede til at repræsentere disse paa passende Maade ligeover for Fremmede. De skulle derhos ikke forvænses mere med Hensyn til Levemaaden, end at de vedbliver at være Grønlændere, hvad Fordringen til Livet angaaer.“

I det halvandet år John Møller var i København, erhvervede han sig et for datidens grønlandere indgående kendskab til dansk sprog og danske forhold, uden at han derfor mistede kontakten med sit grønlandske miljø.

Da man i 1896 midlertidigt ophørte med at nedsende unge grønlandere til uddannelse og nedlagde grønlanderhjemmet, blev John Møller i indstillingen om denne sag til indenrigsministeriet fremhævet som en af de få af de grønlandske lærlinge, der virkelig havde haft udbytte af deres ophold i Danmark.

Efter at John Møller havde arbejdet på et bogtrykkeri et års tid, sørgede inspektøren for Sydgrønland, Ryberg, for, at han som den første grønlander fik lært fotografering, klichéfremstilling og zinkætsning. Han mindedes senere med glæde denne lærerige tid, og al den venlighed han mødte. Hans lærermester var født i Tyskland, og når John Møller spiste aftensmad sammen med hans familie, fik han også lejlighed til at stifte bekendtskab med det tyske sprog, for mesteren talte kun tysk til sine børn. Med særlig fryd huskede John Møller endnu som gammel mand, at der bag det hus, hvor han arbejdede, var en have med høje æble- og pæretræer, hvis store saftige frugter netop var modne, da han begyndte sin læretid.

I foråret 1889 aflagde han dansk svendeproe. Ved svendegildet blev der til hans ære afsunget en sang, hvis første vers lød:

Vær hilset, Du Søn af „den sorte Kunst“,
Til Velkomst din Haand vi vil trykke;
Vi haabe, din Læretid var ej omsonst,
Gid „Kunsten“ vil bringe Dig Lykke,
En Fremtid ønske vi Dig lys og skjøn,
I Grønland, Du Guttenbergs yngste Søn!

John Møllers fremtid tegnede da også lys og lykkelig, da han kort tid efter med skibet „Hvidbjørnen“ afsejlede til Grønland. Da skibet nærmede sig Godthåb, kom to kajakmænd roende ud til det. De så noget fremmedartede ud, og John Møller kendte dem ikke. Det var først, da deres kajaker blev løftet ombord på skibet, og den ene trak et norsk flag frem, at han forstod, at det var Fridtjof Nansen og en af dennes ledsagere. De havde måttet overvintre i Godthåb efter deres berømmelige færd på ski tværs over indlandsisen. Af dem tog John Møller nu nogle af sine første fotografier. Også den båd, som Nansen og Sverdrup havde sammenflikket af grene og sejldug, da de fra indlandsisens rand var nået ned i bunden af Ameralikfjorden, og hvori de var roet til Godthåb, blev foreviget af ham.

John Møller kom til at arbejde ved bogtrykkeriet i Godthåb i hele 47 år, indtil han i 1927 søgte sin afsked. Faderen Lars Møller trak sig først tilbage som leder af trykkeriet i 1922, 80 år gammel, og John Møller var da i en månedstid hans efterfølger, inden Kristoffer Lyngø overtog ledelsen.

*Lars Møller og hustru
fotograferet af sønnen John Møller i 1913.*

*John Møller
fotograferet af ham selv.*

Før John Møller kom tilbage efter endt uddannelse, var alle illustrationer og billeder blevet trykt med den gammeldags stentrykspresse, men man kunne nu gå over til klichéfremstilling.

I tilknytning til bogtrykkeriet oprettede John Møller „Godthaabs fotografiske Anstalt“, som imidlertid ved trykkeriets omdannelse i 1922 blev udskilt derfra. I årenes løb har han taget adskillige tusinde fotografier, som ikke blot, hvad motiver og udførelse angår, er fremragende, men som yderligere i dag har den største kulturhistoriske værdi. En del er gået tabt i tidens løb, men der er dog bevaret ca. 3000. De originale plader opbevares i landsarkivet i Godthåb, hvorfra de i 1954-55 blev udlånt til det kongelige bibliotek, som kopierede 2031 af de bedste, således at de nu er sikrede for eftertiden. Ved samme lejlighed modtog landsarkivet også kopier af samlingen. Orlogskaptajn Johannes Balle har sammen med det kongelige biblioteks konsulent i grønlandsk, Poul Edinger Balle, gennemgået det store materiale og forsøgt nøjere at bestemme de mange motiver. Der er også flere ældre grønlændere, der har besøgt billedsamlingen på det kongelige bibliotek og hjulpet til med identifikation af fotografierne. Det har været en vanskelig

opgave, for mange af de afbildede personer er døde forlængst, og selv ikke de topografiske billeder er altid lette at genkende.

Størstedelen af samlingen stammer fra Godthåb, men der er dog også motiver fra andre dele af Grønland, især fra Sydgrønland. John Møller havde større mulighed end de fleste grønlændere for at lære sit land at kende, idet han fra 1889 til 1913 som tolk ledsagede Sydgrønlands inspektør på dennes rejser.

Langt de fleste billeder er portrætter eller gruppebilleder. Man kan mange steder i grønlandske hjem finde familieportrætter, der bærer signaturen: „Godthaabs fotografiske Anstalt - Nûngme tarrarsugkanik ássilialiorfik“: faderen eller moderen anbragt på en stol og de øvrige familiemedlemmer dekorativt opstillet udenom. Alle let stivnede, ikke et smil, præget af situationens alvor. Men der er en egen skønhed over disse billeder med de alvorlige ansigter.

John Møller har også taget en del fotografier, der viser det grønlandske dagligliv, bl. a. har kajakmandens liv været et yndet motiv: drengene træner i kajakroning i en lavbundet sø, fangeren i sin kajak skydes ud i havet, kajakroeren øver sig i at gå rundt med sin kajak, og fangeren vender hjem med Bytte.

Endelig findes der i billedsamlingen en mængde optegnelser af udsteder og byer og landskabsbilleder.

Mange af John Møllers fotografier har været brugt som illustrationer i forskellige bøger. En del portrætter findes i Søren Hansen: „Bidrag til Vestgrønlandernes Anthropologi“ (1893), og det store værk „Grønland i Tohundredaaret for Hans Egedes Landing“ (1921) er forsynet med en lang række af John Møllers topografiske optagelser fra Sydgrønland. Ligeledes har Daniel Bruun i „Det høje Nord“ (1902), Louis Bobé i „Grønlandsbogen“ (1921), Knud Rasmussen i „Myter og Sagn fra Grønland“, II (1924) og Sophie Petersen i „Grønland i Hverdag og Fest“ (1928) benyttet forskellige af hans billeder. Også Knud Oldendow har i flere af sine skrifter gjort brug af John Møllers fotografier, bl. a. i „Naturfredning i Grønland“ (1935), i „Grønlændernes egne Samfundsorganer“ (1936) og i „Grønland. Folk og Land i vore Dage“ (1936). Yderligere kan nævnes, at bogen „Træk af Kolonien Godthaabs Historie 1728-1928“ (ed. Honoré Petersen 1929), som John Møller selv var med til at skrive, er udstyret med dennes fotografier.

Endvidere er hans billeder brugt som illustrationsmateriale i et stort antal artikler og billedhefter. Ikke mindst hans portrætter af faderen Lars Møller er spredt viden om i litteraturen.

Flere fotografier har været vist på udstillinger, sidst ved det kongelige biblioteks udstilling i 1957 i anledning af 100 ars jubilæet for Godthåbs bogtrykkeri. Det kan også nævnes, at „en samling portrætter, interiører og prospekter“ på

Grønlandske jordmoderelevner fotografert af John Møller i 1902.

foranledning af den tidligere inspektør i Sydgrønland, Ryberg, blev forevist ved møder i Dansk Fotografisk Forening så tidligt som i 1894.

Størstedelen af John Møllers billeder er imidlertid aldrig nået udenfor en snæver kreds, og man må derfor håbe, at der engang bliver mulighed for at få en repræsentativ del af dem udgivet, eventuelt som selvstændigt værk med dansk-grønlandsk tekst.

Ved siden af sit arbejde på bogtrykkeriet fik John Møller som nævnt også tid til at være virksom som fanger, og han mestrede med stor dygtighed den grønlandske fangst- og rejseteknik. Bl. a. drev han ivrigt garnfangst af sæler. Qaquk, som fra gammel tid var en af de bedste fangstpladser i godthåbsdistriktet, var hans yndlingsfangststed. Fangere mange steder fra plejede at opholde sig der for at deltage i den store sæl- og hvidfiskefangst, og stedet var desuden kendt for at være meget rigt på stenbidere. Man plejede at ligge i kajak et stykke inde i sundet for at vente på hvidfiskeflokkene. Når de viste sig, omringede man dem og jog dem ind på lavt vand, hvor de blev et let bytte. Da man i begyndelsen af det 20. århundrede begyndte at bruge motorbåde, blev det muligt at omringe endnu større

flokke. Et år blev der fanget over 600 hvidfisk på denne måde. Temperaturstigningen i havet bevirkede imidlertid, at hvidfiskefangsten efterhånden svigtede. Men John Møller var ikke den mand, der nøjedes med at begræde det tabte, han havde også øjnene åbne for nye muligheder: torskefiskeriet.

Han var selv interesseret i at bruge motorbåd, men ønskede dog inderligt, at man samtidig ville holde fast ved kajakken. En af de sidste artikler, han har skrevet, trykt på grønlandsk i „Atuagagdliutit“ i 1934, var en indtrængende opfordring til vedblivende at benytte „dette det allerbedste og dejligste fangstfartøj i vort land“. Den stadige tilbagegang i kajakantallet havde gjort ham bange for, at kajakken for bestandig skulle gå ud af brug. „Jeg ved ganske vist godt,“ skriver han, „at det er blevet stadig vanskeligere for mange at anskaffe sig en kajak på grund af manglende materialer, men undertiden bliver det også brugt som en dårlig undskyldning, fordi mange unge, skønt de vel anser kajakken for brugelig, er blevet forsømt i oplæring i brugen af den, og det anses nu for mere attråværdigt at være lejet.“

I sin agitation for fangererhvervet var John Møller ingen blind romantiker. Han glemte ikke den fare, der er forbundet med at ro i kajak, og opfordrede derfor folk til at prøve på at finde et eller andet middel, der kan forhindre nybegyndere i at vælte rundt i deres kajak, inden de har lært kunsten at rejse sig igen.

John Møller var dybt fortolig med den grønlandske natur og dens dyreliv, ikke blot som jæger, men også ud fra naturvidenskabelige interesser. Især havde han et indgående kendskab til fuglene, og han har ført adskillige ornitologiske ekspeditioner og fugleinteresserede embedsmænd rundt i godthåbsdistriktet. I 1925 ledsagede han således Lehn Schiølers ekspedition og i 1928 den engelske Oxfordekspedition.

Knud Oldendow har i sin bog „Fugleliv i Grønland“ nævnt det store udbytte, han har haft af sine fuglesamtaler med John Møller, og det er slet ikke så få af dennes iagttagelser, der har fundet plads i bogen.

John Møller havde en meget sikker hånd som jæger, og han har forsynet både private og museer med talrige fugle og æg. Han var forøvrigt selv meget dygtig til at udstoppe fugle.

Han har æren af at have fundet i hvert fald to indtil da ukendte fugle i Grønland. Han har dog ikke selv publiceret materialet, men har nedsendt fuglene til ornitologer i Danmark.

I 1907 modtog Lehn Schiøler således fra John Møller en samling saltede edderfugle, som han havde anmodet om at få tilsendt for at foretage anatomiske undersøgelser. Blandt disse var den i Grønland overordentlig sjældne Dressers edderfugl (somateria mollissima Dresseri Sharpa), som her blev konstateret for første

*Danske og grønlandske børn fotograferet af John Møller i Godthåb i 1889.
Bl. a. ses yderst til venstre Johns broder, Stephen Møller, der blev kendt som kunstmaler og hovedstifter
af den nationale og religiøse bevægelse „peqatigingniat“.*

gang. I et ledsagende brev skriver John Møller, at han medsender denne fugl, „fordi det er en sand kæmpe, som det vist vil interessere Dem at se.“

I 1923 nedsendte han til læge A. Jørgensen i Bramminge en Bartrams klire (*Bartramia longicauda*), som ved Jørgensens korte meddelelse derom i Dansk Ornitologisk Forenings Tidsskrift for første gang blev nævnt som fundet på Grønland.

Tilbage står da at omtale John Møllers virksomhed som politiker og skribent. Han var i flere år medlem af Godthåbs forstanderskab, der betegnede et skridt på vejen til kommunalt selvstyre, og da det første kommuneråd blev oprettet i 1911, blev han også indvalgt i dette. Han var her medlem i to fireårige perioder. I 1911 blev han ligeledes valgt til Sydgrønlands første landsråd for en seksårig periode. Landsrådet bestod dengang af 11 medlemmer, 8 fangere, 2 overkateketer og så John Møller, hvis stilling opgives som fotograf. Han var imidlertid i stand til at udtale sig med stor kyndighed om alt, hvad der angik fangerlivet, og også i spørgsmål angående sociale forhold ejede han en dyb indsigt. Her kom den rige erfaring

ham til gode, som han havde høstet på sine mange rejser som tolk, hvor han havde lært mange mennesker og forskelligartede forhold at kende.

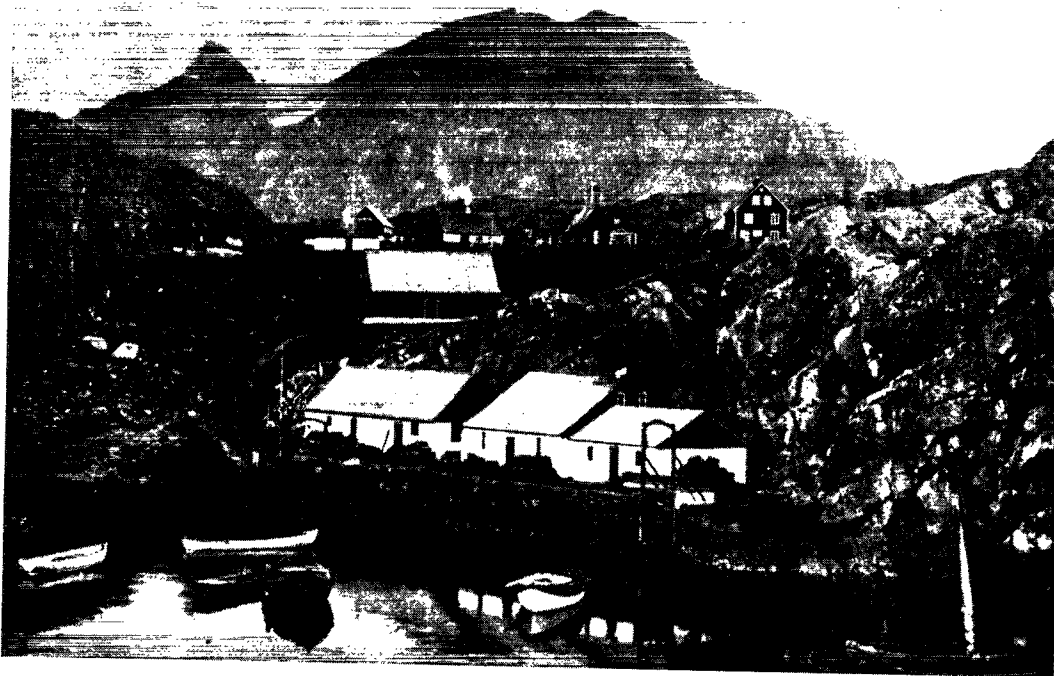
John Møller lagde hele sit liv vægt på at fremme folkeoplysningens sag. I landsrådet gik han ind for, at der blev opsendt danske lærere og indført en efterskole i Grønland, således at dygtige unge, der havde lyst til at udvide deres kundskaber, kunne få adgang til 2 års ekstra undervisning i „regning, dansk sprog, sløjd og kendskab til de grønlandske love og bestemmelser“.

Men arven fra forfædrene, grønlændernes højt udviklede fangstteknik med alle dens specialiserede redskaber måtte ikke gå til grunde. Derfor fremsatte han i landsrådet i 1912 forslag om „Ændringer af de i Skolerne i Grønland benyttede Skolebøger“. I referatet af landsrådsmødet hedder det: „Forslagsstilleren gjorde gældende, at Børnene i andre Lande havde forskellige Lærebøger i saadanne Fag, som senere i Livet kunne komme dem til Nytte. Dette var imidlertid ikke Tilfældet i Grønland, her havde man Bøger, der behandlede Forholdene og Naturen, således som den var i fremmede Lande, men ingen, der vedrørte Forholdene i Grønland. Som følge deraf ansaa Forslagsstilleren det for ønskeligt, om der snarest blev udarbejdede saadanne Bøger, som i belærende Form kunne give Anvisning paa, dels hvorledes man skulle benytte Kajak og hvad dermed staar i Forbindelse, dels Regler for de forskellige Fangstmetoder og dels Anvisning paa saadanne Arbejder, som er nødvendige for og staar i Forbindelse med grønlandsk Levevis...“

Landsrådet gik straks ind for tanken, men der skulle gå 10 år, før den blev ført ud i livet. Først i 1922 udkom i Godthåb „piniarnermik ilitersûtit“ (lærebog i fangst) skrevet af en række fangere, der hver var specialister på deres område. John Møller havde selv skrevet 3 afsnit: Om hvidfiskefangsten i Qaquk, om jagt på pukkelhval og om edderfuglefangst. Året efter udkom i Godhavn en lignende lærebog skrevet af nordgrønlandske fangere.

John Møller har i årenes løb skrevet en lang række artikler, hvoraf der foreligger 3 på dansk. En af dem er formet som et brev til Knud Rasmussen (oversat og udgivet af denne), hvori John Møller på Knud Rasmussens forespørgsel giver sin mening til kende om forholdene i datidens Grønland (1906).

Det er John Møllers opfattelse, at den almindelige fattigdom i Grønland først og fremmest skyldes, at sælerne er blevet færre og færre, men han er ikke blind for, at der også er alvorlige fejl hos visse dele af befolkningen: „Uforsynlighed med Vinterforraad, Mangel paa Økonomi og Uordentlighed i Husførelsen, en altfor stor Lyst til danske Varer (særlig Kaffe og Tobak), en altfor ringe Lyst til at hjælpe Familie og Bopladsfæller, Fangernes Spredning i smaa Huse, Dovenskab og Mangel paa Orden i Uddannelse i Kajakfangst.“

Holsteinsborg fotograferet af John Møller for 50 år siden.

Knud Rasmussen havde i sommeren 1905 sammen med 2 samer undersøgt mulighederne for at indføre tamrener i Grønland og gik stærkt ind for det. Projektet blev dog som kendt først bragt til udførelse 47 år senere. John Møller skriver i sit brev til Knud Rasmussen, at han mener, „det vilde blive i høj grad opdragende for Grønlænderne at faa Tamrener. Thi naar de saa, hvorledes en Flok gennem fornuftig Pasning kunne ernære Familien, og naar de fik Øjnene op for, hvorledes Dyrebestanden formerede sig og voksede i Tal, blot man nøjles med aarligt at fælde et begrændset, passende Antal Dyr, da vilde de ogsaa indse, hvor ødelæggende det er for Vildtrenbestanden, naar man nedskyder dem hensynsløst, uden endog at tage Hensyn til, hvad man har Brug for.“

Spørgsmålet om at få indført fornuftige fredningsbestemmelser var i det hele taget en sag, som John Møller søgte at fremme, både ved sin indsats i landsrådet og gennem forskellige skrifter.

I anledning af „Atuagagdliutit“s 50 års jubilæum i 1911 indsendte John Møller en kort omtale af bladet (oversat af Knud Balle) til „Illustreret Tidende“. „Atuagagdliutit“ blev dengang kun uddelt om sommeren på grund af de vanskelige

samfærdselsforhold, og John Møller giver en rørende skildring af, med hvilken interesse bladet blev modtaget af den grønlandske befolkning: „Saaledes spredes „Atuagagdliutit“ rundt over hele Grønland, men da det kun lige naar op over 200 Sider i kvart er det jo snart læst. Og dog længes Grønlænderne efter det som tørstende og spørger stadig om det ikke kommer snart, og naar det er kommet, sluger de det, saa hurtigt de kan, og mange læser det forfra igen, fordi de er glade for derigennem at høre Nyt fra Verden udenfor og fra deres egne Landsmænd. Langt hen i de mørke Vinteraftener har de Fornøjelse af at læse det om og om igen, og inden det næste Hefte er kommet, har nogle slidt det gamle helt op, mens andre, der bedre forstaar at passe paa deres Sager, samler sammen paa dem.“ Han slutter med at udtrykke håbet om, at læselystne grønlændere i fremtiden vil få bedre muligheder for at skaffe sig både oplysende og underholdende litteratur.

Den tredje af John Møllers artikler, der er oversat til dansk (af Kristoffer Lynge), omhandler „Grønlandske Erhverv i Godthaab“. Artiklens grønlandske og danske tekst findes sideordnede i den tosprogede bog „Træk af Kolonien Godthaabs Historie 1728-1928“, der blev udgivet i anledning af 200 året for Godthåbs grundlæggelse. John Møller har her reddet en del gammelt stof fra glemsel, idet han, hvad fremstillingen af fangstforholdene i det 19. århundrede angår, bygger på, hvad han i sin ungdom har hørt af gamle fortællelystne mænd.

En lang række af John Møllers artikler og oversættelser fra dansk er trykt på grønlandsk i „Atuagagdliutit“ i årene 1890-1936. Ved 40 års jubilæet i 1929 for Godthåbs fotografiske Anstalt skrev han her en skildring af sin læretid i Danmark og lidt om den fotografiske anstalts historie. En anden artikel, der også indeholder meget selvbiografisk stof, blev først trykt efter hans død: „Forholdene og erhvervene ved Godthåb og omegn, med fortællinger“ (1936). Han indleder med at berette, hvad hans bedsteforældre fra Sydgrønland har fortalt ham om tilværelsen der i midten af det forrige århundrede og giver derefter en række klare og levende billeder fra sit eget liv både i København og i Godthåb. Heri findes også en morsom omtale af Samuel Kleinschmidt, en lærd mand, men sær i væsen og levevis. Han gik altid klædt i skindtøj, også når han var på besøg hos danske, og boede alene i et lille tørvehus. Men een gang om året, mellem jul og nytår, plejede han at invitere drengene på besøg (pigerne blev aldrig bedt med), og han gav dem kager og lod dem se farvelagte billeder af dyr og fugle fra fremmede lande. Blandt de skatte, han viste frem, var et strudsæg og en skøn påfuglehale, skinrende som silke.

Af de mange andre artikler med vidt forskellig indhold kan nævnes: „Forsøg med opbevaring af nedsaltede sælskind“ (1911), „Tobakken og misbruget af den

i vort land“ (1918), „Forsvar for vor grønlandske retskrivning“ (1934), i anledning af at professor Thalbitzer havde foreslået visse ændringer i den af Kleinschmidt udarbejdede ortografi, og endelig den tidligere citerede: „En gammel gnavnottes meninger“ (1934), der dels handlede om edderfuglefredning, dels indeholdt en opfordring til fortsat at benytte kajakken til fangst.

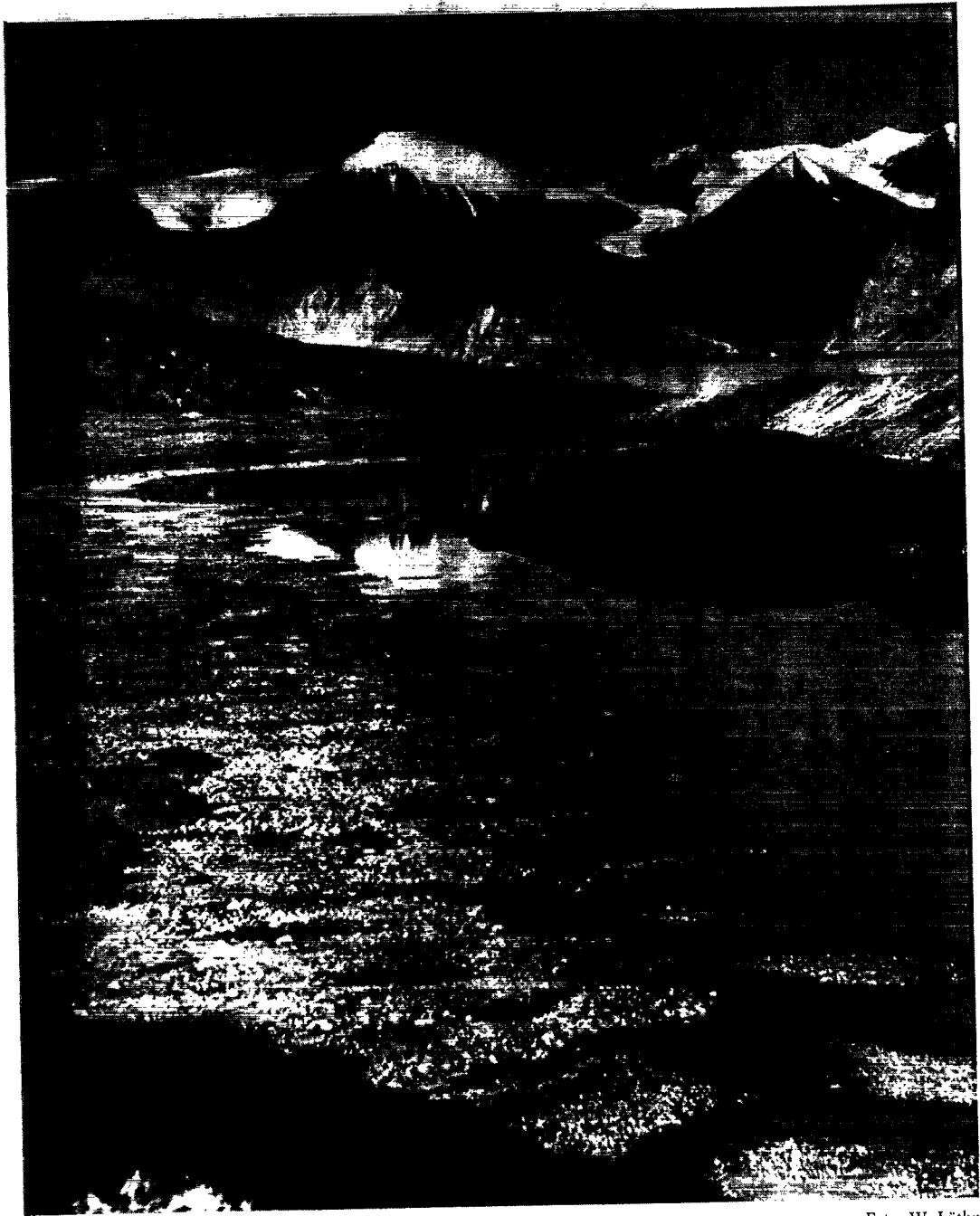
Det var en af Grønlands store skikkelser, der gik bort, da John Møller i 1935 døde under en influenzaepidemi 67 år gammel, selv om han både for samtiden og eftertiden kom til at stå i skyggen af sin berømte far. Der fortælles iøvrigt, at endnu da John Møller var nær de 50 år, ville den gamle Lars Møller gerne have en finger med i spillet, når der skulle træffes en afgørelse. Men også John Møller var en mand med vidtrækkende evner, og han har ydet en betydningsfuld indsats for sine landsmænd. Han fortjener at blive husket, ikke blot som en søn af sin store far, men også for sin egen skyld.

I Niels Egedes nekrolog i „Atuagagdliutit“ ved John Møllers død kommer der gang på gang en stille undren frem over, at et enkelt menneske kunne beherske så mange felter. Men bag opregningen af alt det, han havde beskæftiget sig med, aner man mennesket, Ujût, som hans navn var på grønlandsk. Den hjælpsomme og afholdte Ujût, der aldrig så på egen vinding.

Også Knud Oldendow fremhæver i sin nekrolog i Det grønlandske Selskabs Aarsskrift John Møllers reelle og ærlige karakter og betegner ham som en af de gode brobyggere mellem Grønland og Danmark.

Litteratur:

- Beretning fra Dansk Fotografisk Forening VIII. 1894.
Beretninger og Kundgørelser vedrørende Styrelsen af Grønland, 1913-17.
A. Bertelsen: Grønlænderne i Danmark. Meddelelser om Grønland. Bd. 145, nr. 2, 1945.
Niels Egede: John Møller. Atuagagdliutit. 1935.
A. Jørgensen: Bartrams Klire og Brushane i Grønland. Dansk Ornitologisk Forenings Tidsskrift. Bd. 17, 1923.
T. G. Longstaff: The Oxford University Expedition of Greenland 1928. Geographical Journal 1929.
Kristoffer Lyngé: „Atuagagdliutit“ ukiune 75-ne. Atuagagdliutit 1936.
John Møller: Det grønlandske Tidsskrift „Atuagagdliutit“s 50 Aars Jubilæum. Illustreret Tidende 1911.
John Møller: Nungme tarrarsugkanik ássilialiorfik 1889-1929. Atuagagdliutit 1930.
John Møller: utorqait orulerusságinalersut ilâta isumai. do. 1934.
John Møller: Nungme erqânulo pissutsit inússutigssarsiornerdlo, oqalugpalártagdlit. do. 1936.
Knud Oldendow: Fugleliv i Grønland. Det Grønlandske Selskabs Aarsskrift 1933.
Knud Oldendow: John Møller. do. 1936.
Knud Oldendow: Bogtrykkerkunsten i Grønland. 1957.
K. Honoré Petersen (ed.): Træk af Kolonien Godthaabs Historie 1728-1928. 1929.
piniarnermik ilitersûtít. 1922.
Knud Rasmussen: Breve fra Grønlænderne II. Særtryk af Atlanten, hefte 37-39, 1907.
Henning Scheel: Fugleekspeditionen 1925, med Lehn Schiøler og Johannes Larsen til Grønland. 1927.
E. Lehn Schiøler: Dressers Ederfugl, ny i Grønland. Dansk Ornitologisk Forenings Tidsskrift. Bd. 1, 1907.
Ved John Møllers Svendegilde den 29. Marts 1889.
Weilbachs Kunstnerleksikon II 1949.
3000 fotografier taget af Grønlands første fotograf. (liber.) Socialdemokraten 1-5-55.

Østgrønlandsk fjordlandskab.

Foto: W. Lütly